

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/289/2015
Identifikačné číslo spisu: 2013200456
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2013200456.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanadyovej v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Jozef Krško, správca konkurznej podstaty SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, so sídlom 922 31 Sokolovce, Piešťanská 278/108, IČO: 00 208 256, JUDr. O. D., advokát so sídlom G. 3, XXX XX Z., proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Krajinská cesta 5053/13, 921 01 Piešťany, za účasti: Slovenská republika, zastúpená Okresný úrad Trnava, Kollárova 8, Trnava (ako právny nástupca Z. Z.), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. OPR-A2013/00062, zo dňa 24. apríla 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č.k. 38Sp/43/2013-68 zo dňa 18. augusta 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave, č.k. 38Sp/43/2013-68 zo dňa 18. augusta 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. OPR-A2013/00062 zo dňa 24. apríla 2013. Navrhovateľovi a účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznal. Súčasne navrhovateľa zaviazal zaplatiť súdny poplatok v sume 35,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu ako aj konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v

intenciách ustanovení § 2 ods. 1, 2 v spojení s § 4 ods. 1, 2

ákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“ alebo „reštitučný zákon“) a súčasne v intenciách ustanovenia § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, ktorú právnu úpravu citoval, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Krajský súd mal preukázané, že v priebehu správneho konania pôvodne príslušný orgán - Obvodný pozemkový úrad Trnava rozhodoval o reštitučnom nároku oprávnenej osoby uplatnenej na základe preukázaného právneho nástupníctva po K. Z.. Predmetom reštitučného nároku bolo navrátenie vlastníctva k pozemkom tvoriacim pasienkové spoločenstvo v k.ú. X., ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb.. Rozsah a dôvodnosť reštitučného nároku, ani rozsah nárokov jednotlivých oprávnených osôb nebol sporný. Správny orgán pri svojom rozhodovaní zohľadnil zistenie, že na majetok Poľnohospodársko-obchodného družstva S. ako povinnej osoby v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. bol dňa 21. novembra 2002 vyhlásený konkurz a napriek tomu ustanovený správca konkurznej podstaty podiel na nehnuteľnosti, ktorý je predmetom reštitučného nároku, previedol na inú osobu, A. B., kúpnu zmluvou zo dňa 16. marca 2004. Na základe tejto zmluvy bol vykonaný vklad vlastníckeho práva na nového nadobúdateľa, čo nebolo sporným. Taktiež mal krajský súd preukázané, že Obvodný pozemkový úrad vyhodnotil túto skutočnosť s odkazom na § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. tak, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, pričom absolútna neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému a na túto neplatnosť je správny orgán povinný prihliadnuť. Správny orgán skonštatoval nepochybné porušenie zákonnej povinnosti konkurzného správcu, keď k predaju pozemkov pristúpil pred skončením lehoty na uplatnenie reštitučných nárokov podľa zákona č. 503/2003 Z.z.,

t.j. pred 31. decembrom 2004.

Krajský súd dajúc do pozornosti, že zákon č. 503/2003 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januára 2004, kúpna zmluva postihnutá absolútnou neplatnosťou pre rozpor s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. bola uzavretá dňa 15. marca 2004, lehota na uplatnenie reštitučných nárokov uplynula dňom 31. decembra 2004, nepovažoval za dôvodné tvrdenie konkurzného správcu, že ho nikto neinformoval, že by sa na predmetné pozemky malo vzťahovať obmedzenie v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. ani, že ho nikto neupovedomil o uplatnení reštitučného nároku dňom 6. decembra 2004. Konštatoval, že je povinnosťou konkurzného správcu v zmysle zákona č. 321/1995 Zb. vykonávať správu majetku s riadnou starostlivosťou, do čoho nepochybne patrí aj oboznamovanie sa s platnou právnou úpravou majúcou vzťah k spravovanému majetku a zabezpečovanie si podkladov majúcich vplyv na možnosti nakladania s týmto majetkom.

K námietke, že správny orgán nevyhodnotil význam a dosah Opatrenia Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K/64/96 zo dňa 23. októbra 2003 krajský súd uviedol, že ak z jeho obsahu správny orgán nevyvodil bezpodmienečnú platnosť predmetnej zmluvy, nie je to možné považovať za chybu v rozhodovaní, majúc za to, že vzhľadom na účel opatrenia v zmysle § 27 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. je evidentné, že príslušný konkurzný súd skúmal iba skutočnosť, či sa jedná o spôsobilý predmet na predaj mimo dražby v zmysle § 27 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb., pričom vychádzal z údajov poskytnutých konkurzným správcom. Ďalej uviedol, že konkurzný súd nemal za daných okolností dôvod skúmať existenciu prekážky pre uzavretie kúpnej zmluvy v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. s poukazom na to, že za skutočnosť, že právny úkon vykonávaný v rámci kompetencií konkurzného správcu spĺňa všetky hmotnoprávne náležitosti pre platnosť právneho úkonu, zodpovedá v rámci výkonu svojej kompetencie v súlade s požiadavkou riadnej starostlivosti konkurzný správca.

Krajský súd zistil, že zo strany správneho orgánu došlo k pochybeniu v konaní tým, že v zmysle ustanovenia § 14 správneho poriadku nekonal s nadobúdateľom sporných nehnuteľností A. B., ktorého práva nepochybne vydaním napadnutého rozhodnutia boli dotknuté. S poukazom na to, že súd je viazaný

rozsahom odvolacích dôvodov, krajský súd konštatoval, že uvedené pochybenie v zmysle ustanovenia § 250j ods. 3 OSP nie je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia a v zmysle ustanovenia § 250i ods. 3 OSP súd neprihliada na procesné pochybenia, ktoré nemohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

V prejednávanej veci krajský súd za rozhodujúcu považoval skutočnosť, že kúpna zmluva zo dňa 16. marca 2004, na ktorú vo svojom odvolaní poukázal navrhovateľ, je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.

Krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil, napriek tomu, že odporca v čase vydávania napadnutého rozhodnutia nemal došetrenú skutočnosť, že navrhovateľ zomrel 28.10.2010, teda konal s neexistujúcim subjektom, dokonca ani nešetril dôvody neprevzatia, resp. nevrátenia zásielky s napadnutým rozhodnutím. Vzhľadom na to, že v konečnom dôsledku vydaním napadnutého rozhodnutia nedošlo k ujme na právach účastníka správneho konania, ani jeho právneho nástupcu, krajský súd aj vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od vydania napadnutého rozhodnutia výnimočne aplikoval ustanovenie § 250i ods. 3 OSP na túto skutočnosť ako dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia neprihliadal.

O náhrade trov konania procesne neúspešného navrhovateľa rozhodol krajský súd v zmysle § 250i ods. 2 OSP v spojení s ustanovením § 250k ods. 1 OSP tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

Účastníkovi konania Slovenská republika ako právna nástupkyňa Z. Z. krajský súd nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ustanovenie § 250i ods. 2 OSP v spojení s ustanovením § 250k OSP, ktoré je lex specialis vo vzťahu k všeobecnej procesnej úprave rozhodovania o náhrade trov konania, neumožňuje ich priznanie inému účastníkovi ako procesne úspešnému navrhovateľovi. Procesne neúspešnému navrhovateľovi krajský súd v zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 35,- eur podľa položky 10 písm. e/ sadzovníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania navrhovateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie odporcu nie je v súlade so zákonom a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa. Vytýkal súdu prvého stupňa tak, ako aj žalovanému správne orgánu, že sa nedostatočne vysporiadali so skutočnosťou, že na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K64/96-236 zo dňa 21. novembra 2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. januára 2003, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka - SLŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo S., a preto dňom právoplatnosti tohto uznesenia súdu, t.j. 24. januára 2003 povinný subjekt podľa § 4 zákona č. 503/2003 Z.z. neexistuje. S poukazom na skutkové zistenia vyslovil názor, že správny orgán mohol a mal vyhodnotiť uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 16. marca 2004 a následné povolenie vkladu dňa 24. marca 2004 pod V 510/04 ako prekážku vydania veci. Tvrdil, že žiadne relevantné doklady a podklady ako prekážky k speňaženiu konkurznej podstaty ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy a jej následnému odkladovaniu neexistovali. Uviedol, že ako správca konkurznej podstaty v čase realizácie opatrenia súdu nemal vedomosť, ani žiadnu informáciu o tom, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z. a ako správca konkurznej podstaty úpadcu - predávajúci, postupoval v súlade so zákonom č. 328/1991 Zb.. Trval na tom, že na skutočnosť, že sa jedná o pozemky, na ktoré sa môže vzťahovať zákon č. 503/2003 Z.z. mu ako predávajúcemu a správcovi konkurznej podstaty nepredložil nikto žiadny doklad svedčiaci o tom, že predmetné pozemky boli odňaté oprávneným osobám bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 SNR, a aj z toho dôvodu došlo k platnému zápisu vkladu vlastníckeho práva v Správe katastra v Piešťanoch v prospech kupujúceho, ktorý nadobudol svoje vlastnícke právo dobromyseľne.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľa (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave (t.j. právneho predchodcu odporcu), ktorým rozhodnutím bolo vyhovené reštitučnému nároku oprávnenej osoby uplatnený podľa reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenie vlastníctva k žiadaným nehnuteľnostiam, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Predmetom preskúmovacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím odporca v rámci konania podľa reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z. žiadateľovi ako oprávnenej osobe priznal vlastníctvo k žiadaným pozemkom.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán

príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Podľa článku 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa článku 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa článku 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujúcu svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle článku 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (článok 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva a Európskej únie.

Odvolací súd v danej veci zistil, že základná námietka navrhovateľa, ktorou napáda zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v prieskumnom konaní spočíva v jeho tvrdení, že kúpnu zmluvu zo dňa 16. marca 2004 uzatvoril ako správca konkurznej podstaty úpadcu - dlžníka - SLŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo S., potom ako na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K 64/96-236 zo dňa 21. novembra 2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. januára 2003, bol vyhlásený konkurz na majetok uvedeného dlžníka, a preto dňom právoplatnosti tohto uznesenia súdu t.j. 24. januára 2003 povinný subjekt podľa § 4 zákona č. 503/2003 Z.z. neexistoval, ako aj, že žiadne relevantné doklady a podklady ako prekážky k speňaženiu konkurznej podstaty ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy mu neboli predložené a súčasne, že ako správca konkurznej podstaty v čase realizácie predmetného opatrenia súdu nemal vedomosť, ani žiadnu informáciu o tom, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z. a ako správca konkurznej podstaty uvedeného úpadcu - predávajúci postupoval v súlade so zákonom č. 328/1991 Zb..

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť

oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastníla pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

V zmysle ustanovenia § 1 písm. a, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb., §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a/ poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b/ lesný pôdny fond.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 503/2003 Z.z. povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy a poľnohospodárske družstvá.

Povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára 14) a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. v znení platnom ku dňu uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.

Pre konanie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 3 ods. 1, 2 v spojení s § 6 ods. 2 a 3 zákona č. 503/2003 Z.z. platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) podľa § 5 ods. 3 tohto zákona.

Podľa § 32 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie.

Podľa § 3 ods. 1, 2 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver, ktorý aj náležite odôvodnil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, a preto jeho rozhodnutie treba považovať za vydané v súlade so zákonom. Z uvedených dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 OSP.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.02.1948 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb.).

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplýva, že predmetom reštitučného nároku boli pozemky, ktoré prešli na štát spôsobom zákonom predpokladaným v zmysle § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. (oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov). Žiadateľ si uplatnil nárok na navrátenie vlastníckeho práva k predmetným pozemkom písomnou žiadosťou na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave dňa 6. decembra 2004 a súčasne preukázal, že je oprávnenou osobou. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K 64/96-236 zo dňa

21. novembra 2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. januára 2003, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka - úpadcu - Poľnohospodársko-obchodné družstvo SĽŇAVA a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. O. D., advokát, G. 3, Z.. Dňa 16. marca 2004 správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodársko-obchodné družstvo SĽŇAVA za predávajúceho uzatvoril kúpnu zmluvu, na základe ktorej previedol vlastnícke právo k predmetným pozemkom na kupujúceho. Zo skutkových zistení teda je jednoznačne zrejmé, že vlastníctvo k pozemkom, ku ktorým si v zákonnej lehote žiadateľ uplatnil reštitučný nárok na navrátenie vlastníctva v čase účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. svedčilo Poľnohospodársko-obchodnému družstvu SĽŇAVA, a preto bolo povinnou osobou podľa § 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., na ktorú skutočnosť vyhlásenie konkurzu na uvedené družstvo nemalo žiadnu relevanciu.

Účinky vyhlásenia konkurzu zákonodarca ustanovuje v § 14 zákona č. 328/1991 Zb.. Vyhlásením konkurzu družstvo stratilo len oprávnenie samostatne nakladať s majetkom družstva, pričom ako subjekt práva nezaniklo. Zákonodarca v právnej norme § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. ustanovuje, že veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. zakotvuje povinnosť povinnej osobe nakladať s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne jej zakazuje previesť pozemok odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného pod sankciou neplatnosti takéhoto úkonu. Pokiaľ teda správca konkurznej podstaty úpadcu - Poľnohospodársko-obchodné družstvo SĽŇAVA - navrhovateľ, kúpnu zmluvou zo dňa 16. marca 2004 previedol vlastnícke právo k pozemkom, ktoré tvorili predmet uplatneného

reštitučného nároku žiadateľov na iného, takáto kúpna zmluva je neplatná od počiatku na základe zákona, z ktorých dôvodov žalovaný správny orgán postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ na jej neplatnosť prihliadal a rozhodol o reštitučnom nároku žiadateľa posudzujúc naplnenie zákonných podmienok pre priznanie vlastníctva. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolacie námietky navrhovateľa o jeho nevedomosti o uplatnenom reštitučnom nároku považoval za nedôvodné.

Odvolací súd vzhľadom k uvedenému dospel k záveru, že súd prvého stupňa v preskúmvanej veci postupom v súlade s právnou úpravou ustanovenou v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§§ 250l a nasl.), náležite preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a postup mu predchádzajúci v rozsahu odvolacích dôvodov a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa náležite vysporiadal so zásadnými námietkami navrhovateľa. Na základe skutkových okolností vyplývajúcich z administratívneho spisu, s poukazom na závery uvedené vyššie, odvolací súd preto považoval námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli mať za následok úspešnosť jeho odvolacieho návrhu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 219 ods. 1, 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ustanovením § 246c veta prvá OSP a s ustanovením § 224 ods. 1 a s § 142 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP. Navrhovateľovi, ktorý nemal úspech v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.